

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIJ-75/12-J

Název právnické osoby: Základní škola Jihlava, Kollárova 30

Sídlo: Kollárova 30, 586 01 Jihlava

IČ: 70 881 413

Identifikátor: 600 117 201

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Tomášem Zemanem, ředitelem školy

Zřizovatel: statutární město Jihlava

Místo inspekční činnosti: Kollárova 30, 586 01 Jihlava

Termín inspekční činnosti: 6., 7., 8. a 9. února 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon):

písm. a) získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy zapsané do školského rejstříku, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Aktuální stav školy

Základní škola s dvěma paralelními třídami v každém ročníku se nachází na sídlišti a je zároveň i spádovou školou pro nejbližší okolní obce. Pro svoji činnost využívá areál, který se skládá ze tří navzájem propojených budov. Žáci mají k dispozici také nově zrekonstruované školní hřiště.

K 30. září 2011 vykazovala škola v 18 třídách 357 žáků, z toho 10 žáků zdravotně postižených, 1 nadaného žáka a 3 cizince. V posledních třech letech došlo k mírnému poklesu žáků, což odráží celostátní trend a vývoj ve spádové oblasti školy. Výuku zabezpečovalo 26 pedagogických pracovníků s početní převahou žen. Většina vyučujících splňovala svou odbornou kvalifikací předpoklady pro přímou pedagogickou činnost.

Základní vzdělávání se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu Základní školy Jihlava, Kollárova 30 (ŠVP ZV) s motivačním názvem Ze střípků poznání skládáme barevnou mozaiku života. Zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu probíhá podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Ve škole pracuje velké množství zájmových kroužků, jejichž činnost přispívá k rozvoji osobností žáků.

Od posledního inspekčního hodnocení školy došlo ke změně ve funkci ředitele školy a pozitivnímu posunu v oblasti materiálních podmínek. Další učebny byly vybaveny novým nábytkem a keramickými tabulemi, byla provedena rekonstrukce rozvodů elektřiny a instalace strukturované kabeláže. Zlepšila se vybavenost prostředky informačních a komunikačních technologií (ICT). Proběhla řada interiérových úprav, např. v tělocvičně, některých odborných učebnách a ve školní družině.

Po dohodě se zřizovatelem bylo v budově školy zřízeno oddělení Mateřské školy Mozaika Jihlava a od září 2012 bude otevřena přípravná třída základní školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZV

Škola předává informace o vzdělávací nabídce způsobem dostupným všem uchazečům. Jedná se zejména o propagační letáčky, publikování v místním tisku, inzeráty, webové stránky školy, které však v době inspekční činnosti obsahovaly některé neaktuální údaje. Přijímání žáků ke vzdělávání probíhalo v souladu s platnými právními předpisy.

Kromě standardního zajištění poradenských služeb ve škole zřízením funkce výchovné poradkyně a metodičky prevence škola nabízí také dyslektické kroužky a grafomotorické kurzy. Prevence rizikového chování je jedním z témat dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). V rámci projektu se pedagogové školy seznámili zážitkovou formou s problematikou šikany, byl ustanoven realizační tým pro tuto oblast a vypracován Školní program proti šikanování. Díky těmto aktivitám se škole daří odhalovat a řešit projevy rizikového chování u žáků školy.

Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Zdravotně postižení žáci, jedná se převážně o žáky s vývojovými poruchami učení, se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu stejně jako nadaný žák. Ze zpráv o vyšetření v poradenském zařízení vyplývá, že jako individuálně integrovaní by se měli vést i další žáci. Přestože je škola nevykázala ve výkazu o základní škole, vede je v evidenci a zohledňuje jejich vzdělávací potřeby až na 2 žáky 1. ročníku, kteří by se dle doporučení poradenského zařízení měli vzdělávat podle vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením. Při vzdělávání nadaného žáka škola uplatňuje rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu v matematice.

V rámci prevence školních úrazů jsou žáci pravidelně a průkazně seznamováni s bezpečnostními riziky, je vedena evidence úrazů žáků.

Organizace vzdělávání odpovídala ustanovením školského zákona a umožňovala realizaci vzdělávacího programu. Učební plány byly naplňovány. Bylo však zjištěno, že v předmětu dějepis není probíráno učivo v souladu s jeho časovým rozvržením v ŠVP ZV do jednotlivých ročníků a v loňském školním roce nebyly v 9. ročníku vyučovány dějiny 2. poloviny 20. století. Disponibilní hodiny byly využity ve prospěch volitelných předmětů, vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a předmětů matematika, český jazyk a literatura, informatika a pracovní činnosti.

Přiměřené formy a metody výuky využívali ve sledovaných hodinách lépe učitelé prvního stupně. Zařazovali práci žáků ve dvojicích i skupinách, která byla efektivní a plnila stanovené cíle. Dařilo se jim žáky motivovat k aktivní spolupráci i komunikaci. Dostatek času věnovali procvičování a upevňování učiva, využívali mezipředmětové vztahy a propojení učiva s reálným životem. Zadáání úkolů mělo jasná srozumitelná pravidla a žáci měli dostatek času na vypracování. Až na výjimky vyučující poskytovali žákům individuální podporu a zohledňovali jejich vzdělávací potřeby. Kladli důraz na osvojování a rozvoj klíčových kompetencí. Převažující zaujetí žáků příznivě ovlivňovalo osvojování znalostí a atmosféru vyučovacího procesu. Přínosem bylo rovněž střídání činností a zařazování relaxačních chviliek. Výuka byla podpořena učebnicemi, pracovními sešity, didaktickými pomůckami, materiály připravenými vyučujícími a prostředky ICT. Zvláště dvě z vyučujících využívaly moderní výukové metody.

Ve většině hospitovaných hodin druhého stupně převládal frontální styl výuky s dominantní rolí učitele bez aktivního zapojení žáků, diferenciací úkolů a individuální podpory. Metody práce méně rozvíjely tvořivé myšlení a učivo bylo předáváno žákům v hotové podobě. Převažovala podpora kompetencí k učení. V některých hodinách byli žáci vedeni k formulování postupů a dokázali vyjádřit svůj názor. Přínosem bylo propojení učiva s reálným životem. Podpora výuky didaktickými pomůckami, prostředky ICT a materiálními zdroji byla většinou účinná. Část učitelů má zpracovaný vlastní didaktický materiál, který využívá ve výuce. V některých hodinách byla zanedbána motivace žáků.

Vyučující většinou hodnotili výsledky práce žáků v průběhu výuky, pozornost byla částečně věnována i celkovému zhodnocení práce v závěru hodin. Celkově nebylo zaznamenáno vedení žáků k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení. Škola má nastavená pravidla a kritéria hodnocení, bylo však zjištěno, že klasifikace 3 žáků na vysvědčení v prvním pololetí 1. ročníku neodpovídala jejich vzdělávacím potřebám a doloženému průběžnému hodnocení.

Škola průběžně sleduje výsledky vzdělávání a celkovou úspěšnost žáka. Hodnocení individuálních a skupinových výsledků probíhá prostřednictvím vlastních nástrojů (např. čtvrtletních písemných prací, vstupních písemných prací, prověrek) a je pravidelně projednáváno v pedagogické radě. Přehledy klasifikace i výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech jsou rovněž uváděny ve výročních zprávách o činnosti školy. Pro zájemce škola zajistila testování společností Mensa České republiky. Dlouhodobě škola využívá také možnosti srovnání výsledků vzdělávání na celostátní úrovni prostřednictvím různých typů komerčních testů. Před dvěma roky přešla k využívání modulu KEA společnosti SCIO, který umožňuje nejen srovnání v rámci škol, ale také sledování vývoje žáků po celou dobu jejich docházky na druhém stupni, případně i ve středním vzdělávání. Výsledky testování jsou předávány žákům i rodičům. Důležitou zpětnou vazbu pro svoji vzdělávací činnost škola získala realizací projektu *Vlastním hodnocením ke zvyšování kvality*, v rámci kterého proběhlo nejen testování 4. a 6. ročníků, ale i zadání dotazníků žákům, rodičům a pracovníkům školy.

Podpora rozvoje funkčních gramotností byla sledována během inspekční činnosti napříč všemi ročníky a předměty. Jejich rozvoj podporuje i nabídka volitelných předmětů a pořádání různých soutěží nebo jiných akcí. Příkladem může být mezinárodní projekt *Silni bez násilí*, do kterého žáci aktivně vstupovali formou spoluúčasti na muzikálu.

K podpoře přírodovědné gramotnosti přispívají návštěvy střediska ekologické výchovy Chaloupky o. p. s. i dlouhodobě probíhající a kvalitně připravená soutěž Zeměkoulení. Škola se věnuje také třídění odpadů.

Čtenářská gramotnost je ve škole podporována častou spoluprací s místními knihovnami. Žáci se účastní literárních soutěží i čtenářských akcí vyhlašovaných ve škole. Čtenářské dovednosti byly úspěšně rozvíjeny v některých hodinách na prvním stupni. Na druhém stupni v hodinách českého jazyka byly poskytnuty příležitosti pro rozvoj čtenářské gramotnosti v minimální míře.

Komunikace v anglickém jazyce byla nedostatečně podporována v oblasti produktivních a interaktivních řečových dovedností. Výchovné a vzdělávací strategie pro daný předmět uvedené v ŠVP ZV byly ve sledované výuce využity jen částečně. Vyučující málo podporovali vzájemnou komunikaci mezi žáky, zřídka střídali činnosti a zařazovali motivační aktivity. Vhodným způsobem byly rozvíjeny komunikační dovednosti v hodině německého jazyka.

Materiální vybavení prostředky ICT a možnost internetového připojení nejen ve specializované učebně, ale i v dalších odborných a kmenových učebnách přispívá k prohlubování informační gramotnosti žáků. Posílení předmětu informatika třemi disponibilními hodinami na druhém stupni umožňuje vyučujícím naplňovat vzdělávací obsah a zároveň prostřednictvím tematicky poutavých činností rozvíjet přirozený zájem žáků o produktivní práci s výpočetní technikou.

Každodenním životem školy jsou rozvíjeny sociální a personální kompetence žáků. Škola má zájem na zlepšování třídního klimatu s rizikovým chováním některých žáků a přijímá v tomto směru různá opatření. Schopnost komunikace a kooperace žáků je podporována také projektovou činností, k posilování sociálních vazeb a vzájemných vztahů žáků přispívají rovněž adaptační pobyty šestých ročníků.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

V souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení vykonává právnická osoba činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Skutečnosti neodpovídá v době inspekční činnosti zápis údaje o řediteli školy.

ŠVP ZV je zpracován dle zásad rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, ale není s ním zcela ve shodě. V souladu s doporučením ČŠI, které vyplynulo z komparativní analýzy ŠVP ZV v roce 2009, a z jeho aktuální analýzy provedené při inspekční činnosti, je třeba rozpracovat zabezpečení výuky žáků se SVP, upřesnit charakteristiku vyučovacích předmětů a do části autoevaluace školy doplnit nástroje a časové rozvržení autoevaluačních činností. Dále nejsou zpracovány osnovy některých volitelných předmětů, ale škola tento nedostatek již sama identifikovala a provádí účinná opatření na jeho odstranění. V projektu *Učíme (se) nově a efektivněji* jsou v podstatné míře osnovy volitelných předmětů k zapracování do ŠVP ZV již připraveny. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání obsahuje části určené právním předpisem kromě podmínek pro vzdělávání žáků se SVP.

Ředitel školy splňuje požadavky pro výkon funkce a plní právní povinnosti z ní

vyplývající. Ve škole jsou realizovány strategické záměry, koncepce rozvoje školy je zpracována. Podrobněji je rozpracována v ročním plánu. Vedení školy určuje a kontroluje výkonné kompetence zaměstnanců. Kontrolní činnost je plánována a pravidelně vyhodnocována. Organizační struktura a celková úroveň řízení odpovídá typu školy. Na projektu *Vlastním hodnocením ke zvyšování kvality* se podílel užší tým pedagogických pracovníků, na základě této evaluační zprávy byla přijímána opatření ke zvyšování kvality vzdělávání. Pedagogičtí pracovníci pracují v metodických orgánech sestavených podle vzdělávacích oblastí. V rámci jejich činnosti, formální či neformální, nejsou systematicky projednávána témata důležitá pro ověřování naplňování ŠVP ZV nebo výsledky vzdělávání žáků (opožděné plnění osnov v některých předmětech, práce s výsledky externího testování). Rovněž ze zápisů pedagogické rady nevyplývá, jaká opatření týkající se těchto oblastí nebo v případě žáků s rizikem školní neúspěšnosti, byla přijata.

Personální podmínky jsou vedením školy sledovány a vyhodnocovány. S postupným snižováním počtu tříd dochází k obměně pedagogického sboru. V letošním školním roce je ve škole několik začínajících učitelů. Pomoc a podpora je jim poskytnuta, ale částečně je jejich činnost ztížena výukou ve třídách s vyšším výskytem výchovných problémů. Nekvalifikovanost některých pedagogických pracovníků neměla většinou negativní vliv na odbornost výuky. Vysokoškolské studium anglického jazyka jedné z vyučujících vychází z potřeb školy. DVPP je směřováno do vzdělávání pedagogického sboru jako celku. Velký prostor je věnován dlouhodobějším kurzům v oblasti minimalizace šikany a krizového jednání se žáky. Učitelé se dále vzdělávali v práci s interaktivní tabulí, vedení školní matriky atd. Motivaci pedagogů podporuje využití nadtarifních složek platu, v letošním roce odměn.

Škola disponuje velkými prostorovými možnostmi a účelně je využívá. Žáci mají k dispozici nejen kmenové učebny, ale také odborné učebny např. pro výuku fyziky, chemie, cizích jazyků, informatiky, výtvarné a hudební výchovy. Prostředí a vybavení kmenových učeben prvního stupně a některých učeben druhého stupně vhodně rozvíjelo estetické vnímání žáků. Postupná modernizace interiéru včetně vybavování učeben ergonomicky odpovídajícím nábytkem zkvalitňuje materiální podmínky. Ve školní jídelně mají žáci možnost výběru ze dvou jídel. Pro potřeby tělesné výchovy slouží tělocvična s potřebným zázemím, školní hřiště i sportovní areál TJ Sokol Jihlava. S ohledem na finanční možnosti se škola systematicky připravuje na žádoucí stavební opravy zaměřené na úsporu energií (výměna oken, zateplení).

Škola hospodářím především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s dotacemi na přímé náklady na vzdělávání, s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy MŠMT, peněžními prostředky získanými doplňkovou činností a prostředky od zřizovatele. Ekonomické předpoklady školy umožňují realizovat ŠVP ZV v souladu se školským zákonem a rámcovým vzdělávacím programem. Do projektu MŠMT v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (EU peníze školám) v oblasti podpory Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách se škola plánuje zapojit v příštím školním roce.

Škola průběžně rozvíjí partnerské vztahy. Pro předávání informací zákonným zástupcům žáků o výsledcích vzdělávání jsou organizovány pravidelné schůzky a pedagogická odpoledne. Spolupráce se zřizovatelem je zaměřena zejména na další zkvalitňování materiálního zázemí školy. Škola dále spolupracuje s poradenskými zařízeními, Mateřskou školou Mozaika Jihlava a dalšími základními školami. Na projektu *Silní bez násilí* spolupracovalo občanské sdružení Trialog. Vůči školské radě byly splněny povinnosti plynoucí ze školského zákona, v nejbližší době proběhnou nové volby. V oblasti sponzoringu je pro školu významným partnerem firma Kronospan Jihlava.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je vykonávána v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, skutečnosti neodpovídá zápis údaje o řediteli školy.

ŠVP ZV a školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání vyžadují dílčí doplnění.

Přijímání žáků ke vzdělávání probíhalo v souladu s právními předpisy. Poskytování poradenských služeb je zajištěno, rizikem je nezohlednění vzdělávacích potřeb žáků v 1. ročníku.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, podpora jejich fyzického a psychického vývoje je školou zajišťována. Pozitivně je hodnocena připravenost školy na řešení projevů rizikového chování a aktivity školy vedoucí ke zlepšování školního klimatu.

Pro svoji činnost má škola příznivé prostorové a materiální podmínky, které jsou průběžně zlepšovány.

Škola naplňuje učební plány realizovaného vzdělávacího programu a zajišťuje výuku povinných předmětů. Progresivnější formy a metody byly častěji využity při vzdělávání žáků prvního stupně. K rozvoji osobnosti žáků přispívá projektová činnost a bohatá nabídka zájmových aktivit.

Česká školní inspekce ukládá řediteli školy přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti:

1. Doplnit ŠVP ZV (v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 školského zákona).
2. Doplnit školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 školského zákona).
3. Zohlednit vzdělávací potřeby žáků 1. ročníku (v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. b) a § 16 odst. 6 školského zákona).
4. Uvést zápis v rejstříku škol a školských zařízení do souladu se skutečností (v souladu s ustanovením § 144 odst. 1 písm. i) školského zákona)

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků, a to v bodě 1 ve lhůtě do 30. srpna 2012 a v bodech 2, 3 a 4 ve lhůtě do 30 dnů ode dne seznámení s inspekční zprávou. Oznámení zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Štáflova 2003, 580 01 Havlíčkův Brod, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v Kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Dagmar Formánková, školní inspektorka

Dagmar Formánková v. r.

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

Eva Kořínková v. r.

Hana Štefánková, školní inspektorka

Hana Štefánková v. r.

Mgr. Věra Vítková, školní inspektorka

Věra Vítková v. r.

V Havlíčkově Brodě 17. února 2012

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Tomáš Zeman, ředitel školy

Mgr. Tomáš Zeman v. r.

V Jihlavě 5. 3. 2012

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.